

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie
Publikacja opracowana przez Gminę Wieruszów
Publikacja współfinansowana za środków Unii Europejskiej w ramach Osi 4 Leader
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2007-2013 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

GMINA WIERUSZÓW

GMINA W DOLINIE RZEKI PROSNY

WIERUSZÓW

Wieruszów z lotu ptaka

Rynek w Wieruszowie

Szanowni Państwo

Prezentując Państwu Gminę Wieruszów pragniemy zachęcić do odwiedzenia naszych malowniczych terenów, poznania historii naszej Małej Ojczyzny, a przede wszystkim do nawiązania kontaktów z mieszkańcami i przedsiębiorcami, gościnnymi Gospodarzami Ziemi Wieruszowskiej. W naszej Gminie znajdują Państwo przyjazne środowisko, liczne zabytki architektoniczne, atrakcyjne obiekty przyrodnicze i malownicze krajobrazy.

Gmina położona jest na południowo-zachodnich terenach województwa łódzkiego. Miasto Wieruszów, siedziba Powiatu Wieruszowskiego, leży nad rzekami Prosną, Niesobem oraz Brzeźnicą, na tzw. Progu Wieruszowskim, który łączy Wyżynę Śląską ze Wzgórzami Ostrzeszowskimi.

Przez Wieruszów przebiegają ważne arterie komunikacyjne: z zachodu na wschód droga krajowa nr 8 Wrocław - Warszawa oraz z południa na północ droga wojewódzka nr 450, stanowiąca połączenia w kierunku miast Bytom - Kalisz - Poznań. Gminę zamieszkuje blisko 15 tys. mieszkańców, w tym miasto ok. 9 tys. osób. Obszar Gminy zajmuje 97,20 km², natomiast miasto 5,97 km².

Współcześnie Gmina ma charakter przemysłowo-rolniczy. Znaczący udział w potencjale gospodarczym odgrywają: przemysł drzewny, meblarstwo, tapicerstwo, przemysł odzieżowy oraz przetwórstwo mięsne. W Wieruszowie swoje firmy ma kapitał niemiecki, szwajcarski, duński, włoski i oczywiście polski. Działalność gospodarczą prowadzi 1170 małych i średnich rodzinnych przedsiębiorstw. Rolnictwo to uprawa przede wszystkim zbóż, głównie żyta, oraz hodowla trzody chlewnej. Naszym atutem są mieszkańcy, którzy są przedsiębiorczy, gospodarni i bardzo gościnni.

Zapraszamy Państwa do odwiedzenia Gminy Wieruszów, zarówno w celach rekreacyjno-wypoczynkowych, jak i w celu nawiązania kontaktów gospodarczych z naszymi przedsiębiorcami, bądź do zrealizowania na ziemi wieruszowskiej swoich przedsięwzięć inwestycyjnych.

Miasto i Gmina Wieruszów zapraszają jako miasto chórów, szlaków rowerowych i dobrej kuchni.

**Burmistrz Wieruszowa
Przewodniczący Rady Miejskiej**

Bernard Wierusz – płaskorzeźba z klasztoru Ojców Paulinów

Portret Ojca Augustyna Kordeckiego

Tablica upamiętniająca śmierć Ojca Augustyna Kordeckiego w klasztorze Ojców Paulinów

H i s t o r i a

Dzieje osadnictwa nad rzeką Prosną sięgają tysięcy lat wstecz. Świadczą o tym liczne znaleziska archeologiczne i przekazy historyczne. W widłach rzek Niesób i Proсны znajdują się wały obronne grodziska pochodzącego z czasów kultury łużyckiej.

Przez ziemię wieruszowską przebiegał starożytny szlak bursztynowy. Legenda głosi, że ponad 1000 lat temu odbywał tędy podróż misyjną do Prus św. Wojciech, a dzisiejsze Sanktuarium św. Wojciecha w Cieszęcinie znajduje się właśnie na szlaku jego wędrówki. Ptolemeusz Klaudiusz w dziele „Nauka geograficzna” (II w. n.e.), nanosząc szlak bursztynowy, zaznaczył na mapie dwie miejscowości na linii rzeki Proсны: Arsonium i Calisia. Tę pierwszą stanowił zapewne gród, na bazie którego powstał późniejszy Wieruszów. W odróżnieniu od innych miast, Wieruszów zawsze był prywatnym miastem szlacheckim. Jego założycielem był rycerski ród Wieruszów. Przyjętą datą lokacji grodu jest rok 1368.

Sanktuarium św. Wojciecha w Cieszęcinie

W 1401 r. Bernard Wierusz ufundował Ojcom Paulinom klasztor położony w Wieruszowie. W 1573 r. w wieruszowskim zamku przebywał przyszły król Polski Henryk Walezy. W XVI w. istniał tutaj jeden ze znaczących zborów luteranckich. W drugiej połowie tego stulecia Wieruszów stał się ośrodkiem reformacji. Pod koniec XVI w. powstała tu gmina braci czeskich. Miasto rozwijało się jako ośrodek rzemiosła, zwłaszcza sukiennictwa i piwowarstwa, oraz handlu. Była tu komora celna przy granicy ze Śląskiem. Zniszczony podczas najazdu szwedzkiego, później w wyniku wielkiego pożaru w 1696 r. i działań wojennych na początku XVIII w. Wieruszów znacznie podupadł.

Ołtarz główny w Sanktuarium św. Wojciecha w Cieszęcinie

W 1673 r. w klasztorze Ojców Paulinów zmarł Ojciec Augustyn Kordecki, bohaterski obrońca Jasnej Góry podczas „potopu szwedzkiego”. W 1815 r. decyzją Kongresu Wiedeńskiego, ustalona na rzece Prośnie i Niesobie granica rozdzieliła miasto na dwie części. Część zachodnia, zwana Podzamczem, znalazła się w zaborze pruskim, a wschodnia w Królestwie Polskim. W 1870 r. Wieruszów utracił prawa miejskie, które odzyskał dopiero w czterdzieści dziewięć lat później.

Do wielkich zniszczeń miasta doszło w czasie I i II wojny światowej. W 1919 r. zburzony został wieruszowski zamek. W 1945 r. zabudowania miejskie zniszczone były w ponad 60%, a liczba mieszkańców wynosiła zaledwie 2000 osób.

Po wojnie miasto powoli, ale systematycznie się rozbudowywało. Jego dynamiczny rozwój datuje się od 1955 r., kiedy to w wyniku nowego podziału administracyjnego powstał powiat wieruszowski.

W 1972 r. Wieruszów zdobył tytuł krajowego wicemistrza gospodarności. W 1973 r. w kościele Ojców Paulinów przebywał ówczesny Metropolita Krakowski Kardynał Karol Wojtyła, późniejszy Papież Jan Paweł II, który uczestniczył w obchodach trzyczestnej rocznicy śmierci Ojca Augustyna Kordeckiego. W roku 2000 Rada Miejska uhonorowała Papieża Jana Pawła II tytułem Honorowego Obywatela Miasta Wieruszowa.

W wyniku reformy administracyjnej w 1999 r. Wieruszów uzyskał status miasta – siedziby Powiatu Wieruszowskiego. Od tego czasu powstało tu wiele nowych instytucji, takich jak: Urząd Skarbowy, Biuro Terenowe Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Placówka Terenowa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Powiatowa Komenda Policji, Powiatowa Komenda Straży Pożarnej, Biuro Powiatowe Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna. Od tego momentu rozpoczął się nowy okres w rozwoju miasta i ziemi wieruszowskiej.

Kościół i klasztor Ojców Paulinów nocą

Kościół św. Rocha w Kuźnicy Skakawskiej

Obraz Pana Jezusa Pięciorańskiego

Figura św. Barbary w kościele św. Michała Archanioła

Zabytki

Dzieje Wieruszowa od 1401 roku związane są z obecnością Zakonu Paulinów. Wtedy to dziedzic Wieruszowa Bernard Wierusz ufundował pierwszy, drewniany, bogato wyposażony klasztor i kościół. Budowle te spłonęły podczas pożaru miasta w 1612 r. W 1676 r. został wybudowany obecnie istniejący, trzeci w historii Zakonu, kościół pw. Zesłania Ducha Świętego i Nawiedzenia NMP oraz klasztor. Dekretem Biskupa Kaliskiego Stanisława Napieraty kościół OO. Paulinów został w 2009 roku ustanowiony Diecezjalnym Sanktuarium Miłosierdnego Jezusa Pięciorańskiego. Kościół oraz klasztor są budowlami murowanymi, wzniesionymi w stylu barokowym. Najcenniejszym zabytkiem świątyni jest łaskami słynący obraz Pana Jezusa Pięciorańskiego, zwany też obrazem Miłosierdzia Bożego. Jest on jedynym zabytkiem z epoki gotyku w Wieruszowie zachowanym do dnia dzisiejszego. W kościele znajduje się obraz Matki Boskiej Częstochowskiej namalowany na desce, będący wierną kopią wizerunku jasnogórskiego. Wielkiemu otłarzowi splendoru dodają także stale umieszczone po obu stronach prezbiterium. W ostatnich latach klasztor został wyremontowany i odrestaurowany.

Centrum miasta, położone na prawym brzegu rzeki Proсны, stanowi rozległy czworoboczny rynek objęty ochroną konserwatorską.

Interesującym zabytkiem jest grodzisko kultury łużyckiej w Kuźnicy Skakawskiej, pochodzące z V epoki brązu (900–700 lat p.n.e.), a obok niego kościół modrzewiowy z 1746 r. kryty gontem, pw. św. Rocha, mający charakter pielgrzymkowy, pobudowany jako wotum po ustąpieniu panującej wówczas zarazy cholery.

Gmina położona jest na starożytnym „Szlaku Bursztynowym”, którym podążał do Prus w 997 r. św. Wojciech. Zatrzymał się on w Cieszęcinie, gdzie głosił miejscowej ludności Ewangelię. Dzisiaj w tym miejscu znajduje się zabytkowy kościół drewniany z 1789 r. – Diecezjalne Sanktuarium św. Wojciecha z relikwiami patrona.

Warto zwiedzić też murowany, neoromański jednonawowy kościół parafialny z 1842 r. pw. św. Michała Archanioła w Wyszczanowie z późnogotycką rzeźbą św. Barbary z ok. 1510 r.

W Wieruszowie - Podzamczu znajduje się zabytkowa wieża ciśnieniowa wybudowana w 1872 r., która obsługiwała parowozy do czasu elektryfikacji trasy kolejowej, oraz zabytkowy kościół ewangelicki wybudowany w 1888 r. dla napływającej z Niemiec ludności.

Relikwie św. Wojciecha w Sanktuarium w Cieszęcinie

Lipa drobnolistna w Cieszęcinie

Pomniki przyrody

W Gminie Wieruszów pomnikami przyrody są: • aleja 96 dębów czerwonych wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 450 Wyszaków - Wieruszów - Opatów, w obrębie wsi Kuźnica Skakawska; • lipa drobnolistna o obwodzie pnia 575 cm rosnąca w Cieszęcinie, w sąsiedztwie Sanktuarium św. Wojciecha; • 2 okazałe dęby szypułkowe na cmentarzu św. Rocha w Kuźnicy Skakawskiej o obwodach 401 i 425 cm; • lipa srebrzysta rosnąca w parku miejskim w Wieruszowie (rynek) o obwodzie 253 cm.

Dodatkową atrakcją dendrologiczną jest rosnący nieopodal rynku tulipanowiec amerykański.

Obszar chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Prosnny”

Dolina rzeki Prosnny

Gmina Wieruszów położona jest na Obszarze chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Prosnny” utworzonego w celu ochrony terenów cennych ze względu na walory przyrodnicze i krajobrazowe na podstawie rozporządzenia wojewody kaliskiego z roku 1996. Włączona jest do systemu ECONET, jako korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym. Obszar chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Prosnny” obejmuje ok. 3400 ha, charakteryzuje się wyjątkowym w skali regionu, naturalnym krajobrazem. Cechują go zróżnicowanie zbiorowisk roślinnych i leśnych, bogactwo flory i fauny na obszarach zalewowych, niezdegradowane środowisko. Na obszarze chronionego krajobrazu wprowadzono czynną ochronę ekosystemów leśnych, nieleśnych oraz wodnych.

Aleja dębów czerwonych

Gospodarka Wizytówką gospodarczą Wieruszowa są następujące zakłady i firmy:

Gmina Wieruszów ma przemysłowo-rolniczy charakter. Miasto posiada pełną infrastrukturę: sieć wodociagową, kanalizacyjną, zmodernizowaną oczyszczalnię ścieków, stację uzdatniania wody, sieć gazową i gminne składowisko odpadów komunalnych. Natomiast tereny wiejskie są w całości objęte siecią wodociagową i w większości siecią kanalizacyjną.

Wieruszów posiada dogodne położenie geograficzne, dobrze rozwiniętą sieć drogową, co umożliwia korzystne połączenia komunikacyjne z Warszawą, Łodzią, Wrocławiem, Poznaniem, Katowicami i Częstochową.

W 2008 r. w Gminie Wieruszów został uruchomiony program pomocy publicznej de minimis dla przedsiębiorców inwestujących i tworzących nowe miejsca pracy dający prawo do zwolnień z podatku od nieruchomości, którego celem jest przede wszystkim gospodarczy rozwój Gminy.

Na terenie Gminy Wieruszów zarejestrowanych jest 1170 podmiotów gospodarczych. W mieście znajdują się liczne firmy prowadzące działalność w zakresie handlu i usług. Są to małe i średnie przedsiębiorstwa. W Gminie Wieruszów najbardziej rozwinięty jest przemysł drzewny, meblarski, tapicerski, odzieżowy oraz przetwórstwa mięsnego, którego stymulatorem są duże zakłady znane nie tylko w Polsce, ale również na rynkach zagranicznych, posiadające certyfikaty i znaki jakości, a tym samym spełniające wszelkie standardy europejskie.

PFLEIDERER PROSPAN SA w Wieruszowie

BRANŻA MEBLARSKO-DRZEWNA:

- Zakłady Płyt Wiórowych PFLEIDERER PROSPAN SA w Wieruszowie
- HM „Helvetia Meble” Sp. z o.o. w Wieruszowie
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „STOLWIT” w Polesiu
- Polsko-Duńska Spółka Meblowa M-LINE Sp. z o.o. w Polesiu
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „STAGRA” w Wieruszowie

BRANŻA ODZIEŻOWO-KONFEKCYJNA:

- Firma TUDOR Sp. z o.o.
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „CONDUO” w Wieruszowie
- Firma Produkcyjno-Handlowa „KREACJA” w Wieruszowie
- Zakład Odzieżowy „TOPAZ” w Wieruszowie
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „PROSNA” Sp. z o.o. w Wieruszowie

BRANŻA PRZETWÓRSTWA MIĘSNEGO:

- Zakład Rozbioru Mięsa WĘDLINKA S.J.
- PPHU Zakład Rozbioru Mięsa. Zdzisław Semba
- Zakład Przetwórstwa Mięsnego „Na Koćminie” w Wieruszowie
- Zakład Przetwórstwa Mięsnego Słowikowski w Wieruszowie

POZOSTAŁE:

- AKE POLSKA Sp. z o.o. w Wieruszowie
- AGRECOL Sp. z o.o. w Wieruszowie
- Przedsiębiorstwo Komunalne w Wieruszowie SA
- Zakład Handlowo-Produkcyjny „Trading”
- PROMAL Sp. z o.o. w Wieruszowie
- Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy PROMAL Dąbrowska Żółtowska Sp. jawna w Wieruszowie
- Firma ANIMAR w Wieruszowie

W Wieruszowie działają niezbędne instytucje otoczenia biznesu, takie jak: firmy ubezpieczeniowe, banki i instytucje administracyjne. Silnie rozwinięta przedsiębiorczość mieszkańców sprawia, że na rynku pracy można znaleźć fachowców z wielu dziedzin, w tym młodych wykształconych absolwentów wyższych uczelni.

Potencjalni inwestorzy mogą liczyć na bezpośrednie zaangażowanie władz samorządowych w realizację poszczególnych projektów oraz pomoc inwestorom w uregulowaniu spraw formalno-prawnych. Na terenie Gminy znajduje się ok. 200 ha uzbrojonych terenów przeznaczonych pod inwestycje.

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-
Handlowo-Usługowe STOLWIT
w Polesiu

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-
Handlowo-Usługowe STAGRA
w Wieruszowie

TUDOR Sp. z o.o.
w Wieruszowie

AGRECOL Sp. z o.o.
w Wieruszowie

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-
Handlowo-Usługowe CONDUO
w Wieruszowie

HM HELVETIA MEBLE Sp. z o.o.
w Wieruszowie

PROMAL Sp. z o.o.
w Wieruszowie

Przedsiębiorstwo Komunalne SA
w Wieruszowie

Boisko sportowe w Teklinowie

Gimnazjum Nr 1 w Wieruszowie

Występ dzieci z SP Nr 1 w Wieruszowie

E d u k a c j a

Na terenie Gminy Wieruszów znajduje się 6 szkół podstawowych, 2 gimnazja, 2 przedszkola samorządowe oraz Publiczne Przedszkole Sióstr św. Jadwigi. Ponadto działalność edukacyjną prowadzi Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Stanisława Staszica w Wieruszowie oraz Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Mikołaja Kopernika w Wieruszowie. Wszystkie placówki oświatowe są wyposażone w pracownie komputerowe. Nowoczesnym obiektem przy Gimnazjum nr 1 im. Jana Pawła II w Wieruszowie jest Hala Sportowa. Wizytówką szkół są chóry szkolne i zespoły muzyczno-teatralne, takie jak: Chór „Prymki” oraz Zespół Wokalno-Instrumentalny i Teatralny Gimnazjum Nr 1 im. Jana Pawła II w Wieruszowie, Chór „Wiolinki” Szkoły Podstawowej Nr 1 im. Janusza Korczaka w Wieruszowie, Zespół Wokalno-Instrumentalny „Libero”, działający przy Szkole Podstawowej w Wyszanowie. Chór „Prymki” zdobywa zaszczytne I miejsca na Ogólnopolskich Konkursach Kolęd i Pastoralek organizowanych w ramach programu „Śpiewająca Polska” w Łodzi. Gimnazjum Nr 1 im. Jana Pawła II w Wieruszowie współpracuje ze szkołą partnerską w Strussfurcie oraz nale-

ży do Towarzystwa Gimnazjów Poszukujących z Małych Miast i Wsi. Spośród szeregu organizowanych konkursów oraz imprez należy wymienić Przegląd Piosenki Obcojęzycznej, Gminny i Powiatowy Turniej Wiedzy, a także eliminacje do Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, odbywające się na terenie Miasteczka Ruchu Drogowego przy Zespole Szkół Nr 2 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Wieruszowie. Przy Zespole Szkół Nr 2 powołano Towarzystwo Historyczno-Kulturalne „Arsonium”. Szereg sukcesów uczniowie szkół osiągnęli poprzez uczestnictwo w zawodach i imprezach sportowych organizowanych przez Powiatowy Związek Sportowy. Placówki oświatowe realizują ponadto szereg projektów ogólnopolskich oraz unijnych. Biorą udział w programie zajęć dydaktycznych, sportowych i rekreacyjnych. Celem programu jest zagospodarowanie czasu wolnego uczniów szkół podstawowych i gimnazjów oraz podniesienie sprawności fizycznej uczniów, zaspokojenie i rozwój ich zainteresowań oraz zdolności, wdrożenie do zdrowego współzawodnictwa z zachowaniem zasad „fair play” – wdrożenie do samooceny. Wszystkie placówki Gminy posiadają tytuł „Szkoły z klasą”.

Rada Miejska w Wieruszowie uchwaliła w roku 2002 Stypendium Burmistrza Wieruszowa, które przyznane jest dwa razy w roku szkolnym najzdolniejszym uczniom szkół podstawowych i gimnazjów. Rokrocznie stypendia za wyniki w nauce otrzymuje ponad 100 dzieci i młodzieży.

W ostatnich trzech latach znaczącej poprawie uległo zaplecze sportowe szkół. Oddano do użytku dzieci i młodzieży: przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Wieruszowie, nowo powstały obiekt wybudowany w ramach programu rządowego „Moje Boisko – Orlik 2012”, boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkół Nr 2 w Wieruszowie oraz przy Szkole Podstawowej w Teklinowie. Trwają prace związane z budową boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Pieczyskach. Przebudowie uległo również wielofunkcyjne boisko sportowe przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Wieruszowie. Dla małych dzieci ze środków Unii Europejskiej wybudowano w każdej miejscowości przy obiekcie szkolnym plac zabaw.

Wszystkie obiekty edukacyjne Gminy Wieruszów są wyremontowane i spełniają standardy edukacyjne.

Rzeźby Henryka Staszko

Kultura

Życie kulturalne Miasta i Gminy Wieruszów ma bogate tradycje. Znaczącą rolę w kształtowaniu życia kulturalnego Wieruszowa ma Wieruszowski Dom Kultury, który prowadzi wszechstronną działalność na rzecz różnych środowisk i grup wiekowych. Swoją ciekawą i zróżnicowaną ofertą przyciąga wielu mieszkańców Wieruszowa i okolic, którzy zawsze znajdują tu pomysły na ciekawe spędzenie wolnego czasu. W Wieruszowskim Domu Kultury prężnie rozwija się amatorski ruch artystyczny składający się z wielu zespołów, sekcji i kół zainteresowań. Należą do nich m.in. dziecięcy zespół taneczny, młodzieżowy zespół tańca nowoczesnego, młodzieżowy zespół HIP-HOP i Break Dance, zespół dziecięcy i młodzieżowy ze Studia Piosenki. Wieruszowski Dom Kultury jest organizatorem spektakularnych przedsięwzięć rangi ogólnokrajowej i międzynarodowej, które na stałe wpisały się w kalendarz imprez kulturalnych. Należą do nich:

1. Ogólnopolski Konkurs Recytatorski
2. Ogólnopolski Konkurs Poetycki „Moja Szuflada”
3. Międzynarodowy Festiwal Sztuk Różnorodnych „TRATWA KULTUR”
4. Międzynarodowy Plener Malarski „Sztuka i Czas”.

W 2008 r. powstała nowa sekcja Wieruszowskiego Domu Kultury – Wieruszowski Uniwersytet III Wieku. Obecnie liczy ponad 200 członków, którzy aktywnie uczestniczą w życiu kulturalnym i edukacyjnym naszego miasta.

Instytucją kulturalną na trwałe związaną z miastem jest również Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna im. Władysława Reymonta. Biblioteka posiada 5 filii. Organizuje wiele spotkań autorskich, wystawy okolicznościowe, wieczory poezji, wystawy fotograficzne oraz konkursy czytelnicze o zasięgu lokalnym i regionalnym.

W ciągu ostatnich kilku lat podnosi się poziom kultury zwłaszcza muzycznej w naszym mieście. Dzieje się to dzięki ożywionej działalności Chóru „Lira” działającego przy parafii Zesłania Ducha Św. w Wieruszowie. Chór „Lira” jest organizatorem

licznych koncertów, do współpracy zapraszając wybitne krajowe zespoły wokalo-instrumentalne. Jest uczestnikiem koncertów krajowych i zagranicznych. Repertuar Chóru to ponad 100 pieśni dawnych mistrzów, jak i utwory współczesne. W swojej artystycznej działalności posiada już 5 płyt. Jest zdobywcą licznych nagród i wyróżnień. W 2009 r. zdobył III miejsce w ogólnopolskim konkursie pt. „Cantio Ladzienesis” (Łódź).

Ofertę kulturalną naszego miasta wzbogaca działająca od ponad 10 lat Kapela podwórkowa „Sami Swoi” oraz Orkiestra Dęta przy OSP w Wieruszowie, ich występy uświetniają uroczystości obchodów rocznic, festyny i inne imprezy kulturalne na terenie Gminy Wieruszów.

Chór Lira

Wieruszowska Galeria Sztuki

Kapela Sami Swoi

Znaczącą rolę krzewienia tradycji kulturalnych pełni Towarzystwo Przyjaciół Wieruszowa, koła gospodyń wiejskich kultywujące kulturę wiejską oraz rzeźbiarze ludowi kultywujący twórczość ludową. Ofertę kulturalną miasta tworzą również imprezy organizowane bądź współorganizowane przez władze samorządowe. Wiele z nich ma charakter trwały, ale pojawiają się także nowe pomysły wzbogacające ofertę kulturalną. Do imprez cyklicznych, które zasługują na szczególne podkreślenie, należą: Święto Miasta – „Dni Wieruszowa”, Dożynki Gminne, Regionalna Impreza Integracyjna „Być Razem”, Dobroczyńca Ziemi Wieruszowskiej, koncerty chórów i zespołów muzycznych. W najbliższym czasie pragniemy zorganizować I Regionalny Festiwal Chórów, wykorzystując talenty dzieci, młodzieży i dorosłych.

T u r y s t y k a

Atrakcją turystyczną ziemi wieruszowskiej są zabytkowe kościoły, pomniki przyrody, urokliwe zakątki oraz malownicze tereny doliny rzeki Prośny.

Opiekę nad pomnikami przyrody, zabytkami oraz szlakami turystycznymi sprawuje Oddział Ziemi Wieruszowskiej PTTK w Wieruszowie. Miłośnicy pieszych eskapad, rowerowych i konnych wycieczek mają do dyspozycji wielokilometrowe oznakowane szlaki rowerowe, konne

i spacerowe. Wyruszać na nie mogą z licznych gospodarstw agroturystycznych oraz bazy noclegowej znajdującej się w samym Wieruszowie.

W mieście działa również Punkt Informacji Turystycznej przy ulicy Waryńskiego 11.

Wieruszów jest doskonałym miejscem na weekendowy odpoczynek.

Cross 2009

Sport

W Wieruszowie stworzono dobre warunki do uprawiania sportu i aktywnego wypoczynku. W miejscowości Gminy Wieruszów funkcjonują kluby sportowe współdziałające z placówkami oświatowymi w zakresie upowszechniania kultury fizycznej wśród mieszkańców. Rokrocznie organizowane są liczne gminne konkursy i imprezy sportowe, jak np. „Puchar Burmistrza” w piłce nożnej i piłce siatkowej, szachach lub brydżu czy bieg gminny w ramach akcji „Polska Biega”. Przez naszą Gminę przebiega etap Ogólnopolskiego Wyścigu Kolarskiego „Szlakiem Bursztynowym”. Imprezy te nie tylko zachęcają do aktywnego spędzania wolnego czasu, ale również stanowią wspaniałą okazję do spotkania się wielu pokoleń mieszkańców gminy. Dodatkowo w szkołach na terenie gminy funkcjonuje Szkolny Związek Sportowy, który organizuje zawody sportowe, gimnazjady, kwalifikacje do zawodów powiatowych i wojewódzkich. Gmina wykorzystuje również potencjał istniejących na jej terenie organizacji pozarządowych, dzięki którym możliwe jest rozwijanie umiejętności sportowych w dyscyplinach, takich jak: szachy, brydż, modelarstwo pływające, aerobik, taniec, zespołowe gry sportowe (siatkówka, koszykówka, unihokej), itp. Są one doskonałym uzupełnieniem sekcji działających w ramach klubu sportowego WKS „Proсна” Wieruszów. Członkowie klubu są zrzeszeni w sekcjach piłki nożnej, tenisa stołowego i piłki siatkowej.

Władze samorządowe chcą, aby Gmina Wieruszów była postrzegana jako gmina dbająca o potrzeby mieszkańców w zakresie sportu i rekreacji. W 2008 roku otwarto uroczyste kompleks boisk wybudowanych w ramach programu rządowego „Moje boisko – Orlik 2012”, a w 2009 roku w Teklinowie boisko

z nawierzchnią poliuretanową. Również w 2009 roku przy Zespole Szkół Nr 2 i w Pieczyskach rozpoczęto budowę wielofunkcyjnego boiska sportowego o nawierzchni poliuretanowej, planowane zakończenie inwestycji w pierwszym półroczu 2010 r. W Gminie dobrze rozwinięta jest również szkolna baza sportowa. Szkoły wyposażone są w sale gimnastyczne oraz zewnętrzne obiekty sportowe (boiska, korty tenisowe itp.). Świadomość zdrowego trybu życia pragniemy propagować wśród mieszkańców od najmłodszych lat, dlatego w latach 2009–2010 na terenie każdego sołectwa Gminy powstał lub powstanie ogólnodostępny plac zabaw dla dzieci.

Turniej piłki siatkowej w Gimnazjum Nr 1 w Wieruszowie

Zdrowie i opieka społeczna

Usługi medyczne na terenie Gminy świadczone są przez trzy Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej: „Medix”, „Bonus” oraz „Cor”. Opiekę zdrowotną zapewnia również Powiatowe Centrum Medyczne sp. z o.o. posiadające w swoich strukturach szpital. Jednostka ta w 2008 roku jako pierwsza w województwie łódzkim została przekształcona z samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej w spółkę prawa handlowego ze 100% udziałem samorządu powiatowego. Gmina jest organem założycielskim, funkcjonującego w Wieruszowie, jedynego w województwie (poza Łodzią) Miejskiego Ośrodka Profilaktyki Terapii Uzależnień i Współuzależnienia. W ramach Ośrodka działa również Punkt Informacyjny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Środków Psychoaktywnych. Ośrodek udziela świadczeń zdrowotnych w stosunku do osób z problemem uzależnienia i ich rodzin. Pomoc społeczną realizuje Gminne Centrum Polityki Społecznej im. Jana Pawła II oddane do użytku w 2008 r., w ramach którego funkcjonuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który pomaga mieszkańcom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. Pomoc ta realizowana jest w formie świadczeń pieniężnych (wypłata zasiłków, dodatków mieszkaniowych, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych), ale i również w formie usług opiekuńczych, kierowania do domów pomocy społecznej i prowadzenia dożywiania dzieci. Pomoc społeczna prowadzi również jadłodajnię, w której są wydawane gotowe posiłki dla podopiecznych Ośrodka, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji. W placówce działa Bank Żywności oraz Klub Seniora, który podejmuje działania aktywizujące ludzi starszych, zmierzające do tego, by jesień życia wypełniona była różnorodnymi zajęciami integracyjnymi, ciekawymi zarówno na płaszczyźnie intelektualnej, jak i aktywności ruchowej. Swoje działania statutowe placówka uzupełnia poprzez realizację projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Mieszkańcom służy również Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Centrum realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej, tj. działania na rzecz osób niepełnosprawnych. Od 2006 roku placówka prowadzi również Punkt Interwencji Kryzysowej, w którym osoby potrzebujące pomocy uzyskać mogą specjalistyczne wsparcie i poradnictwo. Na terenie Gminy podobne działania podejmuje Stowarzyszenie Integracyjne „Klub Otwartych Serc” oraz Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski Wieruszów, należące do najprężniej działających organizacji pozarządowych na terenie powiatu. Celem ich funkcjonowania jest wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży niezależnie od ich sprawności fizycznej, psychicznej, patologii, wyznania, czy statusu finansowego. Organizacje te są organizatorami cyklicznych imprez, takich jak: Regionalna Impreza Integracyjna „Być Razem”, „Dobroczyńca Ziemi Wieruszowskiej”, „Lokalne Święto Wolontariatu”. Są również realizatorami wielu projektów, na które pozyskują środki z funduszy Unii Europejskiej.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

NZOZ BONUS

Miejski Ośrodek Profilaktyki Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Wieruszowie

Aktywność społeczna NGO

Samorząd Gminy wspiera organizacje pozarządowe, które wychodzą naprzeciw problemom i potrzebom lokalnego społeczeństwa oraz przyczyniają się do realizacji ważnych celów społecznych. Tutejsze organizacje wykazują się także wieloma działaniami i inicjatywami.

Aktywnie uczestniczą w życiu Gminy, włączając się lub samodzielnie organizując imprezy kulturalne, rekreacyjno-sportowe i turystyczne. Organizacje dały również początek działalności 5 świetlicom opiekuńczo-wychowawczym i 2 socjoterapeutycznym.

Ważną rolę w propagowaniu idei rozwoju społecznego i lokalnej aktywizacji odgrywają, działające na terenie Gminy organizacje pozarządowe, takie jak:

1. **Stowarzyszenie Integracyjne „Klub Otwartych Serc”**, ul. Sportowa 7, 98-400 Wieruszów
2. **Stowarzyszenie Profilaktyczne „Alternatywa”**, ul. Sportowa 7, 98-400 Wieruszów
3. **Stowarzyszenie „Prawo–Obywatel–Demokracja”**, ul. Sportowa 7, 98-400 Wieruszów
4. **Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Wierusz”**, ul. Sportowa 4, 98-400 Wieruszów
5. **Stowarzyszenie Agroturystyczne Ziemi Wieruszwowskiej**, ul. Waryńskiego 8, 98-400 Wieruszów
6. **Stowarzyszenie „Między Prosną a Wartą”**, Lokalna Grupa Działania, ul. Rynek 1/7, 98-400 Wieruszów
7. **Stowarzyszenie „JMR Edukacja i Praca”**, ul. Mirkowska 19, 98-400 Wieruszów
8. **Stowarzyszenie Hodowców Ptactwa Leśnego „Orzeł”**, ul. Teklinowska 16a, 98-400 Wieruszów
9. **Stowarzyszenie Chóralne „Lira” przy klasztorze Ojców Paulinów**, ul. Dąbrowskiego 12, 98-400 Wieruszów
10. **Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Lubczyna**, Lubczyna 13, 98-400 Wieruszów
11. **Stowarzyszenie Edukacji Artystycznej Dzieci i Młodzieży oraz Komunikacji Społecznej „Nadwrażliwi”**, ul. Rynek 8, 98-400 Wieruszów
12. **Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, Oddział Miejsko-Powiatowy**, ul. Dąbrowskiego 43, 98-400 Wieruszów
13. **Ogólnopolskie Stowarzyszenie Liderów Działań Psychospołecznych, Koło Regionalne w Wieruszowie**, ul. Kępińska 53, 98-400 Wieruszów
14. **Towarzystwo Przyjaciół Wierszowa**, ul. Wieluńska 11, 98-400 Wieruszów
15. **Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze**, ul. Warszawska 3/17, 98-400 Wieruszów
16. **Towarzystwo Rozwoju Polesia**, Polesie 23, 98-400 Wieruszów
17. **Towarzystwo Historyczno-Kulturalne „Arsonium”**, ul. Teklinowska 27, 98-400 Wieruszów
18. **Związek Emerytów i Rencistów, Oddział w Wieruszowie**, ul. Rynek 21, 98-400 Wieruszów

19. **Koło Związku Kombatanów RP i Byłych Więźniów Politycznych**, ul. Waryńskiego 8, 98-400 Wieruszów
20. **Polski Związek Inwalidów**, ul. Waryńskiego 8, 98-400 Wieruszów
21. **Polski Związek Niewidomych**, ul. Waryńskiego 8, 98-400 Wieruszów
22. **Związek Nauczycielstwa Polskiego**, ul. Waryńskiego 14, 98-400 Wieruszów
23. **Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Oddział Miejsko-Gminny w Wieruszowie**, ul. Sportowa 7, 98-400 Wieruszów
24. **Liga Obrony Kraju**, ul. Rynek 1-7, 98-400 Wieruszów
25. **Akcja Katolicka Diecezji Kaliskiej, Parafialny Oddział Wieruszów**, ul. Warszawska 93 a, 98-400 Wieruszów
26. **Ludowy Klub Sportowy „Proсна”**, ul. Główna 75, Wyszanów, 98-400 Wieruszów
27. **Wieruszowski Klub Sportowy „PROSNA”**, ul. Sportowa 4, 98-400 Wieruszów
28. **Klub Sportowy „Niesób”**, Kuźnica Skakawska, 98-400 Wieruszów
29. **Powiatowy Szkolny Związek Sportowy**, ul. Waryńskiego 8, 98-400 Wieruszów
30. **Uczniowski Klub Sportowy „Korczak”**, ul. Fabryczna 1, 98-400 Wieruszów
31. **Zarząd Oddziału Powiatowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych**, ul. Bolesławiecka 10, 98-400 Wieruszów
32. **Miejsko-Gminny Związek OSP**, ul. Rynek 1/7, 98-400 Wieruszów.
Związek zrzesza 11 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych: Chobanin, Cieszęcin, Jutrków, Kuźnica Skakawska, Lubczyna, Mirków, Pieczyska, Podzamcze, Teklinów, Wyszanów, Wieruszów. Przy Ochotniczej Straży Pożarnej w Wieruszowie działa Orkiestra Dęta, licząca w swoim składzie 30 druhów.
33. **Koła Gospodyń Wiejskich**
Na terenach wiejskich aktywnie działają Koła Gospodyń Wiejskich: Jutrków, Teklinów, Kowalówka, Polesie, Podzamcze.

Folder wydano na zlecenie Gminy Wieruszów

Projekt, DTP i druk: Agencja Reklamowo-Wydawnicza OMEGA, 86-005 Białe Błota, ul. Barwinkowa 27, tel./fax 52 373 00 06 do 08

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved. Printed in Poland.

Dziękujemy: Panu Maciejowi Dziągiewskiemu, Panu Januszowi Kani i Panu Ryszardowi Zychowi oraz wszystkim instytucjom i firmom za udostępnienie swoich zbiorów fotograficznych; Panu Zenonowi Szczęśliwemu Wiceprezesa Towarzystwa Przyjaciół Wieruszowa za udostępnienie zdjęć archiwalnych dawnego Wieruszowa;
- Stowarzyszeniu Agroturystycznemu Ziemi Wieruszwowskiej za współudział w przygotowaniu oferty turystycznej.

ISBN 978-83-7263-863-2

Regionalna Impreza Integracyjna
„Być Razem”

Urząd Miejski w Wieruszowie
98-400 Wieruszów, ul. Rynek 1-7
tel. 62 784 11 60
tel./fax 62 784 17 89
www.wieruszow.pl
www.wieruszow.eu
um@wieruszow.pl

